

**Слово на Райко Жинзифов
на Всеславянския конгрес за значението на славянската
писменост и за съдбата на българския народ**

Москва, 1857

Братя славяни,

Като българин аз ви моля да ми позволите да кажа няколко скромни думи от името на това славянско племе или народ, известни под името българи, който населява значителна част от Балканския полуостров. Признавам, че моето слово е слабо и бледо, но то, мога да ви уверя, излиза от дълбочината на моята душа и е насочено с искрена любов и дълбока признателност към великия руски народ, който е създал единствената в света могъща и здрава славянска държава.

Тук, на това място над главите на всички ни се издига и развява света хоругва! Това е свещено знаме, което след дълга разлъка е осенило за пръв път всички нас – славянски братя, знаме, на което са изобразени ликовете на Светите равноапостолни просветители на всички без изключение славяни, Кирил и Методий. Никой не ще вземе да спори, че това свещено знаме е общославянско достойние. Това е така! Все пак, обаче, да не забравяме, че нашите славянски просветители и изобретатели на славянската писменост, Св. Кирил и Методий са се родили в българска или което е все едно, в славянска Македония, че те са живели и израстнали всред този народ, предците на който са говорили на същия език, който славянските просветители са изучили основно и на който те са превели Евангелието.

От техните ръце всички славянски племена, в това число и русите, са получили Св. Евангелие на език сравнително общодостъпен за всяко от родствените помежду си славянски племена. Чрез тях и верните им последователи е посято във великата руска земя семето на славянската наука и на светата истинска православна вяра, която е крайъгълният камък на цялото минало, сегашно и бъдещо развитие и просвещение на руския народ.

Братя! Тук не е мястото, пък и аз нямам достатъчно време, за да разкрия скрижалите, в които са написани историческите съдбини и дела на българския народ. Също така аз сега не мога да изложа пред вас

какво място е заемал и заема българският народ в хода на историческото развитие на славянските народи и какви основи е положил той за развитието на славяно-руската словесност в руската земя със своите произведения на славянски или древно-български език. Но аз смятам за свой свещен дълг да кажа на руския народ, че сега целият български народ пъшка под тежкото, непоносимо иго на азиатските варвари! Братя руси! Нима вие, могъщи и силни духом и телом ще забравите този многострадален български народ, който повече от пет столетия се намира под ненавистното иго на свирепите и кръвожадни турци?

(Възгласи: „Не, не ще забравим!“)

Нима вие, които Бог е наградил с всички блага в широкия смисъл на думата, не ще протегнете ръка за помощ на страдащия български народ?

Братя! Българският народ напълно вярва, че когато настъпи часът, а този час не е далеч, целият руски народ ще побърза да му се притече на помощ, за да го избави от многовековното тежко иго!...

Тук звучаха звуците на могъщия руски език, тук звучаха звуците на чешко-словашкия език, а също и звуците на сърбо-хърватски. Позволете и на мен да кажа няколко думи на български. Затова аз предлагам една българска наздравица. Колко жалко, че няма вино!

Поднесена е чаша вино. Държейки я в ръка, Жинзифов с голямо въодушевление и с висок глас прочита стихотворението „Наздравица“, написано от самия него.